میر اکبر

پښتونستان یو ضرورت دی

دمقالې لیکونکی او ده ځای قلمی مرستیال

دهیګل په دیالکتیک کښې یوه مهمه کلیه ده چه وایی هر واقعیت معقول او هر معقولیت یو واقعیت دی »خوورو ستنیو دیالکتیک پوهانو دغه کلیه رده کړی ده دوی وایی: هر واقعیت معقول کیدلای نه شی . ډیر داسی شیان شته چه واقعی دی مګر معقول نه دی مثلا استعماری نظام یو واقعیت و او دی خو هیڅکله یی معقول بللی نشو . د دې کلیی د تکمیل د پاره وروسته د ضرورت پرنسیپ وایستل شو . دادی ترتیب چه هر واقعیت په هغه وخت کښی معقول کیدای شی چه په عین زمان کښی ضروری او مترقی وی . مثلا د آسیا او افریقا نیشنلزم » د ملیت غوښتنی حس » یو واقعیت دی . په عین زمان

www.esalat.org

ګټني معقول هم دی ځکه چه هغه نظر استعمار ته یو مترقي او دهغه په ضد نهضت دی داجتماعي تحولاتو په جریان کښې هره مترقي مرحله نسبت پخوانۍ مرحلې ته یوه معقوله مرحله وی .ضروری هم وی .ځکه چه د اجتماعي تحولاتو دتسریع اوداستعمار دمغلوبولو دپاره او بیا داجتماعي تحولاتو په سلسله کښې یوی عالي مرحلې ته درسیدو دپاره دنیشنلزم دمرحلې تیرول که حتمي نه دي نو ضروري خو دي.

اوس به موږ دپښتونستان نهضت دپورتنۍ کلیې په رڼا کښې وڅیړو. اومړی دپښتونستان د ملیت غوښتنې نهضت ایه بل عبارت دپښتونستان نشنلزم یو واقعیت دی. ځکه چه دپښتون په نامه یو ولس موجود دی د مشکې په یوه معینه سیمه کښې ژوند کوی. دپښتون ولس دملي خپلواکۍ دمبارزو او د پښتنو د عظمت په نامه په تاریخ کښې یو ځلانده فصل موجود دی. هر کله چه پښتنو له دغو دری ګونو عنصرونو څخه یوه (واکمنی) بایللې ده نو دهغه د بیرته لاس ته راوستلو د پاره د پښتونستان په نامه دیو نهضت شروع کول یو معقول کار هم دی. ځکه چه د پښتونستان سیمه داوږې پښتونخوا له اصلي وجود څخه په داسې غیرعادلانه شرایطو سره بیله کړه شوه چه هیڅ قانوني او حقوقي نسبت یې نه درلود.

هغه تړونونه چه پدې باره کښې شوی دی هغه دحاکم او محکوم- غالب او مغلوب او په پای کښې د جابر او مجبور تر منځ و هیڅ تړون په داسې حال کښې حقوقي ماهیت نه لري. دهغه دو بخش په وخت کښې کړه شوه د نامه رای ګیري چه وشوه هغه د سلف ډیټرمنیشن SELF-DETERMINATION له اصولو څخه ډیره مخالفه او لري ده ځکه په دې رایه ګیری کښې پښتونو او بلوڅو ته اختیار نه وو ورکړی شوی چه ایله څنګ چه بې غوښتنې وی هغسی خپل سرنوشت وټاکی هغوی ته صرف داچانس ورکړ شوی وچه یا به هندوستان منی یا پاکستان.

دسلف ډیټرمنیشن (دسرنوشت د تعیین حق) له اصل سره سم باید پښتونو ته دا اختیار ورکړ شوی وای چه خپل مقدرات له خپلې خوښې سره سم په هندوستان - پاکستان - پښتونستان یا افغانستان پورې تړي یا په کوم بل حیث. دافغانستان ذکر له دې لپله حتمي وچه د و منی پښتونستان په نامه چه موږ کومې سیمې یادو هغه دې یرو ظالمانه تړونو په اساس له افغانستان څخه جلاشوی دی پښتانه افغانستان خپل مرکز بولی او په دې مرکز باندی را تولید د هر پښتانه دزړه ارزو او حق دی بله داچه د پښتونستان دخپلواکۍ نهضت له دې کبله هم یو واقعیت او معقول دی چه د ضرورت له اصل سره سم یو ضرورت دی اوس به موږ دغه ضرورت د افغانستان او پښتونستان دپاره له اقتصادي او سیاسي نظر څخه تر څیړنې لاندې ونیسو.

www.esalat.org

د پښتنو د پاره د پښتونستان اقتصادي ضرورت

دا ټولو ته ښکاره خبره ده چه د یوه محکوم ولس ټول اقتصادي منابع د حاکم دولت په لاس کښې وي. اقتصادي استثمار د استعمار اصلي هدف دی. مسلط حکومت له تسلط لاندې ولس سره د نورو تبعیضي پالیسو په اړ کښې د اقتصادي تبعیض پالیسي هم چلوي د مسلط دولت اقتصادي سیاست دا وي چه د اقتصادي انکشاف سرعت په مسلط او تسلط لاندې هیواد کښې په موازي ډول سیر ونکړي که چیرې د انګلستان د دوه سوه کلن تسلط په موده کښې د انګلستان او هندوستان اقتصادي انکشاف تر منځ یو مناسبت ټینګ کړو په ډیر وضاحت سره زموږ د پورتنۍ ادعا ثبوت کوي. هندوستان له خپلو ټولو اقتصادي منابعو او انساني بې ساري قدرت سره بیا هم د نړۍ له ډېرو بیرته پاته هیوادو څخه دی او اقتصادي مسئلې یې ټولو ته ښکاره دي.

پښتونستان هم چه په برتانوي هندپورې جبراً تړل شوی و په عین شرایطو کښې واقع دی د پښتونستان د بلوچستان ولایت او د پښتنو داسې نورې محکومې او نیمه محکومې علاقې سره له ټولو امکاناتو د نړۍ له ډیرو بیرته پاته سیمو څخه حسابیږي.

د نوي استعمار د یارلس کلن تسلط په دوران کښې عین حال دی د پښتونستان د اقتصادي منابعو ګټه نظر پښتنو ته د پاکستان په جیب کښې لویږي. د دې ادعا د اثبات شواهد ډیر زیات دي مثلاً د ورسک د برېښناستیشن په پښتونستان کښې واقع دی خو ګټه یې پنجاب ته رسیږي او د پنجابیانو کورونه پرې رڼا کیږي، کارخانې یې پرې چلیږي او داسې په سلګونو نور کارونه ور څخه اخیستل کیږي. په مقابل کښې ګورو چه د پنجاب له خوا پښتونستان ته څه شی راځي. په پنجاب کښې جوړ شوي ټوکران او نور مصنوعات چه هغه هم اومه مواد یې د پښتونستان له سیمې څخه په ډېره ارزانه بیه پېرودل کیږي او په مصنوع شکل بیرته په پښتنو خرڅیږي خو په ګران قیمت.

د پښتونستان سیمه د پنجاب، سند او بنګال د مصنوعاتو لوی بازار دی د پنجاب او بنګال بانکي په پښتونستان کښې په استعماري شرایطو سره په کار لویږي او ټولې کارخانې د پنجابیانو په سرمایه جوړې شوي دي. کارګران یې د هند مهاجرین دي. که چیرې په دغو کارخانو کښې چه د پښتونستان په سیمو کښې جوړې شوي دي د سرمایه ګذاري فیصدي د کارګرو د شمیر فیصدي د پښتون او غیر پښتون له حیثه تر کتنې لاندې ونیسو - زموږ دا ادعا به ښه شان ثابته شي چه په پښتونستان کښې د نورو تبعیضونو په اړ کښې د اقتصادي تبعیض پالیسي په ډیر وضاحت سره چلیږي. څو کاله پخوا چه ... په پاکستان کښې تش د نامه

فیډرالی نظام (FEDERAL SYSTEM) و تر یوی اندازی پوری ځینی ساده خلك پدی غولیدلی وو چه په پاکستان کښی د فیډرالی جمهوریت هره صوبه ځان ته بودجه لری او په هغی صوبی کښی خرڅیږی او د بودجی کسرونه د مرکزی حکومت له خوا پوره کیږی. خو دا څو کاله شوه چه فیډرالی نظام ختم دی او په ځای یی د یوه یونټ پروژه جاری شوی چه د هغی په اساس وړی صوبی په لویو صوبو و تړلی شوی او هغه نیمگړی مالی استقلال چه په یوه فیډرالی نظام کښی هری صوبی ته ور کړی شوی د بیرته سلب شو او پدی صورت د وړو صوبو استثمار یو قانونی شکل غوره کړ. پخوا به یوشی له صوبه سرحد څخه پنجاب یاسندته وړل کیده نو نوم به پری د صوبه سرحد شو او س هر شی د مغربی پاکستان مال دی.

د درسك بجلی (بربښنا) د مردان د بوری کار خانه ټول د صوبه سرحد شمال غربی مال او په همدی نامه به نورو ورڅخه گټه کوله. خو اوس د مغربی پاکستان مال شو او د مغربی پاکستان په هغو سیمو کښی ورڅخه کار اخیستل کیږی چه له صوبه سرحده ډیر په مخ - او غیر پښتانه دی.

پخوا هم په صوبه سرحد شمال مغربی او بلوچستان «پښتونستان» کښی د استعماری تسلط له بر کته د مځکو په برخه کښی د جاگیر داری یا زمیندارای «LANDLOROISM» سیستم برقرار و او د پښتنو اکثریت بی ځمکی وو د څو تنو ټولی ځمکی جاگیر دارو په قبضه کښی وی. د پاکستان مارشلائی نظام د ځمکو د اصلاحاتو پروگرام په لاس کښی و نیو د دی په ځای چه په دی اصلاحاتو کښی زیاتی ځمکی په بی ځمکو پښتنو ویشلی شی د هندوستان د پناه غوښتونکو سیلاب مخ په پښتونستان را و خوځیده او د پښتنو زمیندارو ځمکی ورته ور کړی شوی په دی ډول زیات شمیر پښتانه بی کاره او بی روزگاره پاته شول چه اوس د پاکستان له عسکری ملازمت نه په پرته بله لار نه لری.

په سیاسی لحاظ د پښتنو د پاره د پښتونستان ضرورت

دا یو مسلم او منل شوی حقیقت دی چه که یو و لس سیاسی خپلواکی نه لری او د بل تر اسارت لاندی ژوند کوی د هغه ټول مادی او معنوی استعدادونه به نه یوازی د مسلط نظام په گټه وی بلکه هغه ټول به ورته د ځان بلا او لوی تکلیف وی. مال به دده وی خو اختیار به یی د بل. څه چه یی زړه غواړی هغه به کولی نه شی او څه چه یی زړه نه غواړی هغه به پری کیږی. زحمت او کړاو به دده وی خو گټه به یی د نورو. د پښتنو ماضی او حال ته چه یو نظر واچول شی دوه دوری په نظر راځی. او مړی هغه دوره چه پښتنو خپلواکی لرله

www.esalat.org

اودسیاسی استقلال خاوندان وو . نه یوازی بی
په خپل هیواد کښې ستر مدنیتونه مینځ ته راوړل
بلکه دلوېو متصرفاتو خاوندان شوی هم وو .
د غوریانو امپراطوران د سوریانو شهنشاهی
د غزنویانو اوابدالیانو د عظمت لوړی دوری
د هرچا په یاد دی .

خو کله چه د خپلواکۍ نعمت د پښتنوله
لاسه لاړ نه یوازی بې خپل عظمت بایللی دی
بلکه دنورو تر لاس لاندی او دنورو دلاس
اله شوی هم دی . په پښتنو باندی د اسارت
دوه دوری راغلی دی : د کلاسیک یادانګریز
د استثمار په دوره کښې د هر ملحوظ دپاره چه و
لـومړی پښتانه جبراً له خپل اصلی مرکز څخه
جلا کړل شول جلاشوی سیمی داستعماری ګټودپاره
په دریو برخوو ویشلی شوی چه یوی ته اداری سیمی
(ADMINISTERED AREAS) بلی ته دنیمه
اداری سیمی (SEMI ADIMINISTERED
AREAS او دریمی ته د ازادو قبیلو
یا قبیلوی سیمو (TRIBAL AREAS) نوم
ور کړی و .

بلوچستان جلا صوبه شوه د هری برخی تر مینځ
ویشونه او پولی جوړی شوی .

پدی پول پښتنو نه یوازی خپل مرکزیت
بایلو د بلکه په خپلو کښې سره ټوټی ټوټی
شول . خو زړو استعمار یو نو داونه کړل چه
دپښتنو یوه لویشت خاوره په سند یا پنجاب پوری

وتړی البته دپښتنی ثقافت د پاره یې هیڅ ونه
کړل .

دپښتنو دپاره یو صوبایی حکومت او صوبایی
پارلمان موجود و . دپښتنو د ځانی او مجلی دپښتنی
ثقافت دژوندی ساتلو دپاره موجودی وی .
دپښتنو دپاره دسیاسی فعالیت ازادی موجوده وه
دپښتنو ګوندونه او ډلی موجودی وی . پښتون
پښتون و او پنجابی پنجابی . ددی کوشش نه کیده
چه تور سپین کاندی یا سپین تور . کوم شی
چه نه وهغه دپښتنو سیاسی او ملی خپلواکی وه
خو داوسنی تازه پاکستانی استعمار په دوره کښې
پښتانه د خپل ټول موجودیت دامحاء له خطر سره
مخامخ دی .

ننن ددوی د ټولو نه تر پلان لاندی دپښتنو ارضی
موجودیت دختمولو دپاره دهغوی خاوره په سند
او پنجاب پوری وتړل شوه دهغوی د سیاسی
موجودیت دختمولو دپاره د هغوی صوبایی
حکومت صوبایی پارلمان او ټول سیاسی ګوندونه
ړنګ او غیرقانونی اعلان شول . دپښتنو د ثقافتی
موجودیت د امحا د پاره دپښتنو د ملی ژبی پښتو
په ځای اردو او بنګالی د دوی رسمی او ملی
ژبی اعلان شوی چه په اجباری ډول تطبیقیږی
په پښتو خبرو نو بـانه ی ډول ډول بندیزونه
او قیود وضع کیږی .

د « مونږ مسلمانان یو نه عرب او نه افغان »
تر شعار لاندی داهڅه کیږی چه په پښتنو کښې
دپښتونولۍ او دملیت او داستعمار په ضد احساسات

www.esalat.org

وړ ژني . پښتانه د اسلام په نامه د خپلو سولو
غوښتونکو او گاونډیو دوستانو په مقابل کښي
د جهاد فی سبیل الله او نعرهٔ تکبیر په نامه استعمال
کړ ي .

ترټو او خطرناکه خبره خو داده چه د پښتنو
سیمه نه یوازي د پاکستان امپریالزم پاملرنه ځانته
را گرځولی بلکه له بده مرغه دهغوی خاوره
د عمومي ډول دبین المللي امپریالزم په مرکز
له شوي ده .

د دې خبري خطر نه یوازي د پښتنو د ملیت
غوښتني نهضت ته متوجه دی بلکه د پښتنو
د ټولو گاونډیو هیوادو سلامتیا ته هم لوی لوی
مصیبتونه دي د پښتنو په خاوره په لویدیځ پاکستان
کښي د خارجي امپریالستي هیوادو ستري
نظامي اډ ي جوړي شویدي د پښتنو علاوه
د گاونډیو هیوادو په مقابل کښي د ټولو نظامي
تریو ، سیاسي د سایسو او د جاسوسي فعالیتونو
د مرکز په شان استعمالیږي . د پېښور له میدانو
شخه د امریکایي یو - ۲ ډوله جاسوسي الوتکي
الوتنه زموږ د دې ادعا ژوندی ثبوت دی .

د پښتونستان د موضوع ضرورت
له اقتصادي پلوه د افغانستان دپاره

که چیري پښتونستان تر یو استعماري تسلط
لاندي وي او د پښتنو د خپلواکۍ موضوع په
معقول او عادلانه ډول حل نشي طبیعي ده چه
د پښتون ملت او د مسلط استعماري نظام تر منځ به
شخړ ي او مجادلي خپلواکۍ ته تر رسیدو پوري
دوام کوي په افغانستان کښي چه د هر حکومت
او هره دوله برسر اقتدار وي په هیڅ صورت د ځینو
قیننگو ثقافتي او تاریخي علایقو له کبله له
دې موضوع شخه بي علاقي کیدای نه شي . په هره
اندازه چه افغانستان په دې موضوع کښي دلچسپي
اخلي طبعاً به له یو استعماري عکس العمل سره
مخامخ شي . ددې عکس العمل سیاسي اړخونه
به پرېږدو . استعماري عکس العمل معمولاً
داقتصادي محاصري په شکل وي دافغانستان په
وارداتي شیانو باندي به درانه ټکسونه ږدي او
دافغانستان داقتصادي بیلانس دخرابولو دپاره
به ډول ډول اقتصادي او تجارتي نیرنگونه او
دسیسي جوړ یږي افغانستان دخپل اقتصادي
انکشاف دپاره آزاد او تجارتي لار ته اړ دی
ددې اړتیا وودلو کولو دپاره د وه لارې
موجودې دې یا دا چه افغانستان په خپله بحر ته
لار ولري یا خو پر خپل گاونډیو ب کښي
یوداسي دوست هیواد ولري چه دهغه گټه
دافغانستان گټه وي او د افغانستان گټه دهغه
گټه وي .

یوبل دگټو ساتندوی او یوبل د پرمختگ
ممداو مویدوي او یا خو په بل عبارت دیوه انکشاف
او پرمختگ د بل د انکشاف او پرمختگ
شـــرط وي .

دافغانستان دپاره پرته له پښتونستان شخه
بل هیڅ شرک داسي نیک گاونډ ی کیدلای نه
شي او نه د پښتونستان دپاره پرته له افغانستان نه
بل هیواد داسي نیک گاونډی کیدلای شي .

www.esalat.org

دافغانستان د پاره د پښتونستان سیاسی ضرورت

اقتصاد یو بنسټ دی چه سیاسی، اجتماعی، ثقافتی حقوقی، قانونی اخلاقی او قولی ذهنی موسسی پری بنا دی دهر هیوا د اقتصادی وضع دهغه هیواد سیاسی او ثقافتی، اخلاقی او حقیقی اوضاع تعینوی لکه څرنگه چه موله اقتصادی پلوه د پښتونستان دموضوع د حل څرنگوالی د افغانستان د اقتصادی پرا بلمو نو د حل د څرنگوالی سره تړلی بالاله سیاسی نظر څخه دپښتونستان دموضوع حل دافغانستان په سیاسی وضع باندی نیغه اغیزه لری.

کهچیری د پښتونستان موضوع د عصری ایجاباتو او پرنسپونو له مخو د پښتنو له غوښتنو سره سم حل شی لکه څنگه چه به اقتصاد افغانستان په آزاد ه ساه ویاسی او د نورو له قید او بند څخه به خلاص شی له سیاسی لحاظه به هم خپل آزاد سیاست له خپلو گټو سره سم تعقیبولای شی. هیڅ کله به افغانستان د نورو د سیاسی او اقتصادی گټو د ساتلو د پاره د یو بهره د ار او حایل دولت BUFFER-STATE په شکل نه استعمالیږی.

په پای کښی د افغانستان د سیاسی استحکام او نظم دپاره د پښتونستان د موضوع حل یو حتمی او ضروری کار دی.

د پښتونستان سیاسی محکومیت د افغانستان سیاسی استقلال ته ستر صدمه ده. تر څو چه پښتانه خپل بشپړ سیاسی استقلال تر لاسه نه کړی د افغانستان خپلواکی به په یوه پښه ولاړه وی.

د پورتنیو ملاحظاتو په رڼا کښی داویلای شو چه -: د پښتونستان نهضت یو خالص نیشنلستی داستعمار په ضد نهضت او یو ضرورت دی د یوه نیشنلستی نهضت ملاتړ او په یوه استعماری ضد نهضت کښی برخه اخیستل د هر ملی او مترقی افغان ملی او بین المللی وظیفه ده. هره ناغیړی چه پدی برخه کښی کیږی نه یوازی به د امپریالزم او ارتجاع په گټه وی بلکه د هر اصلاحی پروگرام د عملی کولو او د هر مترقی اجتماعی نهضت د پرمخ بیولو په لاره کښی به لوی لوی خنډونه پیدا کړی. پای

* * *

www.esalat.org